

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. IX. Unica ex Christianis est vera Religio, contra Indifferentistas
Strictiores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

bus habeatur pro omnium contemptibilissima. Ad 4. & 5. post Christi adventum Judæi pro sua secta nullum amplius miraculum, nullum virum egregiè sanctum & prodigiosum allegare possunt. Miracula autem Moïsis, Eliæ, Josue &c. quæ & sanctitas similitum virorum nihil profunt Judæis defacto; dum enim clarebant isti viri miraculis & sanctitate, Synagoga fuit adhuc vera Religio, & prodigia facta sunt in bonum Religionis Christianæ, quia facta sunt in confirmationem illius Religionis, quæ expectabat Christum, tum nondum præsentem. Cæterum miracula in confirmationem Religionis, quæ adorat Christum tanquam Messiam præsentem, longè excedunt, præsertim numero, illa Antiqui Testamenti.

17. Ob. 2. Messias à Prophetis dicitur venturus cum gloria & Majestate mag-

na, eumque ignis & flamma præcedet &c. ut testantur David & Isaias: sed adventus Christi non fuit talis: ergo. R. D. M. Messias venturus ad judicandum C. M. venturus ad redimendum & salvandum. N. M. duplex à Prophetis describitur Adventus Messie; unus ad redimendum, alter ad judicandum; in illo Messias dicitur pauper, humilis, mitis, despectus, novissimus virorum, venditus, occisus, ut legere est apud Isaiam & Zachariam. Duplicem hunc adventum pulchrè insinuavit David Ps. 95. dicens: *Quia venit, quoniam venit judicare terram*: propter primum ejus adventum, quia fuit simplex & humilis, Propheta dicit simpliciter, *quia venit*, propter secundum verò, quia erit cum virtute magna ac terribilis, addit, *quoniam venit judicare terram.*

ARTICULUS IX.

Unica ex Christianis est vera Religio.

Contra Indifferentistas strictiores.

SUMMARIUM.

1. Indifferentista strictiores sunt in duplici differentia.
2. Enumerantur quidam.
3. Impugnantur illi, quibus sufficit credere in Christum, simpliciter & confuse tantum.
4. Et illi, quibus sufficit explicita fides præcipuorum tantum articulorum de Christo, quia hoc est contra Scripturam.
5. Et contra evidentem rationem.
6. Adde, quod diversa Religiones Christianæ non in eodem sensu accipiunt præcipuos de Christo articulos.
7. Et quod vel unicum articulum à DEO sufficienter revelatum negare sit gravissimum crimen, & ex fidei faciat infidelem.
8. Accedit sensus primitiva Ecclesiæ, quam

R. P. Pichler Theol. Polemica.

H. 2.

quam

- quam omnes Sectæ Christianorum agnoscunt fuisse puram ab errore,
9. Item sensus communis modernorum Christianorum omnium exceptis Indifferentistis.
10. Ex absurdis sequelis impugnatur ulterius Indifferentismus.
11. Et rursus ex Scriptura.
12. Quam totam tollere potes, si sufficit præcipuos de Christo articulos credere.
13. Demum unde probat Indifferentista, requiri & sufficere, si quis credat præcipuos articulos v. g. in Symbolo Apostolorum contentos?
14. Articuli fidei male dividuntur in substantiales & accidentales, seu in necessarios & arbitrarios.
15. Quia omnes sunt equaliter veri & certi.
16. Quia nec ab Adversarijs potest determinari, quinam sint substantiales & accidentales.
17. Et quia quilibet Christianus debet saltem implicite credere omnia à DEO revelata.
18. An & quando sufficere possit credere præcipuos fidei articulos.
19. Quid dicendum ad textus & exempla Scripturae,
20. Et ad praxim primitivæ Ecclesiæ.
21. Illos articulos, qui inter Christianos controversi sunt, DEUS non voluit esse liberos creditu, imò nec velle potuit.
22. Ecclesia Romana nunc nihil credit contra Antiquam.
23. An & quomodo credibile sit Sectarios, cateroquin moratissimos, perire.
24. An tam pauci sint in vera fide, ut Sectarij dicunt.
25. An Sectarij iusta fuerit causa desciscendi ab Ecclesia Romana.
26. An symbolum Apostolorum continet omnia creditu necessaria.
27. Tota Ecclesia nec in errorem morè materiale incidere potest.
28. Quid dicendum de articulis, quos Catholici vocant necessarios necessitate mediij, & præcepti.
29. Quomodo DEUS velit omnes homines salvos fieri,

3. Sciendum i. Superius Art. 5. satis Superque confutatos esse Indifferentistas Laxiores, seu Libertinos, his autem valde vicinos esse Indifferentistas, quos appellare placuit Indifferentistas Strictiores, eo quòd adeptionem salutis restringant ad solam, & omnem Christianam Religionem, ita ut quivis in qualibet Religione, quæ Christum profitetur, æternam beatitudinem consequi va-

leat, asserentes, illud discrimen, quod inter Catholicos, Lutheranos, Calvinistas &c. intercedit, non esse substantiale, nec in fundamento fidei, sed solum circa res ad salutem non necessarias; cum omnes credant in unum DEUM, in unum Christum Redemptorem, omnes per baptismum renati sint &c. Hos nimis laxos & pseudo-politicos homines alij vocant etiam *Adiaphoristas*, *Syncretistas*, vel etiam Liber-

tinosisporum verò Secta dicitur *Indifferentismus*, *Adiaphorismus*, *Syncretismus*. Dividuntur in duas classes præcipuas. Prima est eorum, qui putant sufficere, modò credatur in Christum modo quodam confuso, etiam si in specie & explicite non credantur præcipua de Christo mysteria v. g. Passio, Resurrectio, duplex Natura per Unionem Hypostaticam conjuncta in unam Personam &c. Et tales sunt pauci. Altera classis est eorum, qui docent, requiri & sufficere ad salutem, si quis credat præcipua de Christo mysteria, seu præcipuos articulos tum de Christo, tum etiam de SS. Trinitate, quos articulos vocant *Fundamentales*, *Substantiales*, *Essentiales*, & ad salutem *Necessarios*; reliquos autem vocant *Accidentales*, *Arbitrarios*, *Adiaphoros*, quos credere vel non credere pro libitu quis possit, & citra periculum salutis. Jam ingens inter hos diversitas est, quinam sint illi articuli substantiales? nam alij dicunt, eos contineri in Symbolo Apostolorum, alij in hoc simul & in Symbolo Nicæno, & S. Athanasij: alij in Catechismo Lutheri &c. imò nec desunt, qui dixit, inter articulos substantiales etiam esse credere, quòd Papa sit Antichristus. Ubi adverte diligenter, Indifferentistas docere, quòd articuli accidentales non solum ignorari, sed etiam negari possint salvo fidei fundamento. Ita *Auctor Resp. ad 24. dubia Christiani scrupulis agitatis* f. 28. qui libellus hic *Augustæ editus est anno 1702.*

2. Sciendum 2. Illos, qui dicunt, quòd præcipuos articulos de Christo &

SS. Trinitate oporteat, atque sufficiat ad salutem, credere tanquam fundamentales, fuisse ac esse sat magno numero, inter quos censentur Zeno Imperator apud Evagrium, & Apelles Marcionista antiquus hæreticus apud Eusebium. Item Eras. Roterodamus, Marcus Ant. de Dominis Apostata, Georgius Cassander, Bernardinus Ochinus, Theodorus Beza, Jo. Crocius, Jo. Seranus, Georg. Calixtus, Thomas Hobbesius, & alij multi in Comitij Ratisbonensibus anno 1653. & 54. Accenseri possunt Syncretistæ, & Pietistæ, circa annum 1686, exorti in Saxonia, & in Wirtembergia, ut audio, multum invalescentes, qui tamen genu nos se Lutheranos dicunt. Idem faciunt Politici quam plurimi, qui se profitentur Confessionistas seu Lutheranos, & tamen Catholicos æquè & Calvinistas, ac Lutheranos, salvari posse tenent, utpote credentes in Christum, juxta illud Jo. 3. v. 15. *Ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed vitam æternam habeat.* Quibus accenseri possunt multæ Heterodoxorum aula, in quibus (ut retulit mihi vir doctus, & insigniter probus, qui relicto Lutheranismò simul & honorifico in Caltris munere ad Ecclesiam Romanam redijt) Principum liberi educantur secundum principia Indifferentismi, ne scilicet scrupulose nimis arctata Religio splendidis cum tempore Matrimonij obtet, aut alteri propitia sorti. Primùmque nuper, nimirum sex abhinc annis, Fabricius quidam Lutherane Theologiæ Doctor ac Professor Altdorffii & Helmstadij publico scripto defendit, Principillam

H 3 Wolf

Wolfenbitelianam, Sereniff. Hispan. Regi Carolo Austriaco (nunc Casari) desponsatam, bonâ conscientia ad Catholicam Religionem transiisse, eò quòd etiam in hac salutem suam consequi possit. Idem apud hunc in Confid. var. Controv. sentiunt Dirrius & alij. Imò ipse ego propria experientia secularis adhuc didici, non paucos in hac urbe August. hoc suavi veneno infectos esse: nec vana mihi est suspicio, plures hac inani spe lactari, qui tamen id exterius non prodant.

3. Dico 1. Falsum est, salvari posse omnes, qui simpliciter, & confusè tantum credunt in Christum, nec in particulari credunt præcipua de Christo mysteria. Probat. Si omnes salvari possunt, qui credunt in Christum saltem confusè, tunc potuerunt salvari omnes Hæretici antiqui, qui fuerunt temporibus Apostolorum, & in primitiva Ecclesia: sed hoc non possunt admittere isti Indifferentistæ: ergo non omnes, qui credunt in Christum confusè & quomodocunque, salvari possunt. Ma. est clara; quia omnes Hæretici saltem aliquo modo & confusè credebant in Christum; aliàs non fuissent Hæretici, sed omnino Pagani. m. P. Si isti Indifferentistæ admittunt, omnes Hæreticos antiquos potuisse salvari in suis sectis, tunc erroris arguunt 1. Apostolos, qui Hæreticos acerrimè sunt persecuti tanquam Antichristos & antecambulones Antichristi, eosque habebant pro hominibus damnatis; nam omissis alijs S. Paulus ad Titum 3, ait: *Hæreticum hominem devota, sciens, quia subversus est, cum sit proprio ju-*

dicio condemnatus. Arguunt 2. totam & universam Ecclesiam primitivam, quæ tamen juxta hos Indifferentistas fuit vera Christi Ecclesia, & damnavit Hæreticos antiquos. Arguunt 3. ipsum Christum, qui Hæreticum, quia non audit Ecclesiam, haberi voluit sicut Ethnicum & Publicanum. Mat. 18. 4. Denique arguunt ipsum DEUM, qui contra Sectarios & Hæreticos illos innumeris miraculis & vaticinijs constanter pugnavit.

Eadem, m. ulterius confirmatur ex alijs adhuc sequelis; nam si Indifferentistæ admittant, etiam antiquos Hæreticos omnes potuisse salvari, scilicet Arianos, Macedonianos, Nestorianos, Eurychianos, Pelagianos, Novatianos, Donatistas, Montanistas &c. Sequitur 1. Vana fuisse omnia Concilia contra Sectarios tanto labore coacta. 2. Irrita & iniqua fuisse tot anathemata, quæ fulminabantur à Concilijs in Hæreticos. 3. Frustra sudasse Patres in excindendis Hæresibus. 4. Crudeliter egisse Imperatores & Pontifices, qui tot ac tam graves penas statuerunt contra Hæreticos. 5. Deceptos fuisse tot Martyres, qui maluerunt perdere vitam, quàm approbare hæresim. 6. Delirasse omnes Orthodoxos, qui tæmpla, carus, confortia, & libros Hæreticorum tanto studio sibi fugienda duxerunt. 7. Stultescere omnes Christianos, qui sibi in rebus fidei contradicunt, seque mutuo exagitant. 8. Inter Christianos non reperiri posse ullum Hæreticum, Pseudo-prophe-tam, Magistros mendaces, Lupos rapaces, qui animas pervertant & in exitum

num trahant; cum omnis Christianus saltem confusè confiteatur Christum. Ad quid ergo tam severè nos jubet cavere Christus. Mat. 7. *Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces?* Quid veritatis habent illa Christi & D. Petri vaticinia? *Multi Pseudo propheta surgent, & seducent multos. Mat. 24. In vobis erunt Magistri mendaces, qui introducent scilicet perditionis. 2. Petri 2. v. 1.*

Sufficiunt hæc ad tam absurdam, rationi tam dissonam, & tam paucorum sententiam consultandam. Accingo me itaque ad alteram classè, quæ plures habet Patronos, non tamen meliores rationes, &

4 Dico 2. Falsum est, salvari posse omnes, qui credunt in Christum, distinctè credendo scilicet potissimos articulos, in Symbolo Apostolico comprehensos, nempe tam Lutheranium, Calvinistam, Anabaptistam, Sacramentarios &c. quàm Catholicum. Prob. 1. In Ecclesia Christi sicut unus est Dominus, ita una est fides: sed in diversis sectis, quæ agnoscunt Christum, non una est fides: ergo in diversis sectis, licet Christum agnoscant, non est Ecclesia Christi, & vera Religio; cum fides sit forma denominans Religionis; nam Religio seu Ecclesia est *causa fidelium*. Sed extra Ecclesiam Christi non est salus: ergo. m. est in professo apud omnes Sectarios; nam Calvinista non fatebitur se eandem omnino fidem habere cum Lutheranis, Zwingliano, Catholico &c. neque Lutheranus fate-

bitur, fidem sibi communem esse & eandem cum omnibus Christicolis. M. P. ex D. Paulo Eph. 4. v. 4. ubi dicitur: *Unum corpus & unus spiritus, sicut vocati estis in una sic vocationis vestrae. Unus Dominus, una fides, unum Baptisma, unus Deus & Pater omnium.* Quasi diceret Apostolus, æquè impossibile esse, plures dari fides & Religiones veras, inter se oppositas, quàm impossibile est dari plures, quàm unum verum DEUM, Dominum, & Spiritum, à quo vera Religio provenire, & Ecclesia vera dirigi debet.

5 Prob. 2. Falsa fides est idem ac nulla fides: sed qui nullam habet fidem, non potest placere DEO & salvari: ergo neque, qui falsam habet fidem: sed plurimæ sectæ Christianorum necessitudo sunt falsæ: imò omnes sunt falsæ præter unicam: ergo non nisi in unica ex omnibus possunt homines salvari. Subsumpt. P. Implicat, ut plures fides è diametro sibi opposita, & quæ doceant contradictoria dogmata, simul sint veræ: sed diversæ inter Christianos fides plurimæ, imò omnes, licet potissimos articulos de Christo profiteantur, sunt è diametro opposita, & docent contradictoria dogmata: ergo plurimæ imò omnes præter unicam non sunt veræ, sed falsæ. m. ostenditur, quòd scilicet fides diversæ, licet habeant potissimos articulos de Christi Divinitate, Humanitate, Nativitate ex Virgine, Passione &c. doceant contradictoria: Fides Catholica v. g. quæ est diversa & distincta à Lutheranis, Calvinisticis, & ab indifferentismo, docet has propositiones: *Dantur septem*

Sac.

Sacramenta à Christo Domino instituta: Christus est vere presens sub speciebus Eucharisticis: unica tantum Religio, scilicet Catholica, est talis, in qua obtinetur salus: sed has propositiones negant prædictæ tres sectæ, primam quidem Lutherana, secundam Calvinistica, tertiam Indifferentissima: ergo docent contradictoria; cum, quod una affirmat, altera neget.

Accedit diversitas maxima in moribus & cultu Divino, quæ ortum ducit ex diversis dogmatis: sic nos Catholici adoramus Eucharistiam, alij autem, licet Christianos se vocent, pedibus calcant: nos genuflexi preces fundimus, sacrificamus, jejunamus, castigamus corpus cilicijs & flagellis, Sacramenta septem suscipimus, castitatem aliasque virtutes ac virtutum actus vomemus, & reddimus DEO &c. alij e contra, uti Lutherani, licet Christiani vocentur, & aliquo modo sint, unica ferè Cœnâ suâ, eaque vacuâ, & auscultatione concionum contenti sunt. Non igitur omnes colunt DEUM aut Christum cultu vero, quo eoli desiderat, sed multi falso ac spurio, moribus longè dispares.

Confirmatur. Non sufficit ad salutem, ut ipsimet adversarij fatentur, credere & colere DEUM, sive is verus sive falsus sit DEUS: ergo nec sufficit adherere Religioni, seu hæc vera seu falsa sit: vera autem non potest esse, nisi una: ergo &c.

6. Prob. 3. Non omnes Sectæ Christiani nominis, licet videantur credere potissimos articulos fidei in Symbolo Apostolico contentos, illos credunt: ergo non in omnibus sectis Christiani

nominis obtinetur salus. P. A. 1. Non omnes credunt articulos Symboli in eodem sensu, ut in peculiari libro demonstrat Forerus, v. g. articulum *de descensu Christi ad inferos* aliter intelligunt Calvinistæ, qui putant, ibi significari, Christum sustinuisse tormenta damnatorum, & dubitasse de sua salute; aliter intelligunt Catholici & Lutherani, qui putant, expositionem Calvinii esse blasphemiam; aliter alij intelligunt, qui putant Christum descendisse ad inferos, nihil esse aliud, quam esse illatum sepulchro &c. Prob. 2. Idem ant. Articulum. 9. *Credo sanctam Ecclesiam Catholicam*, licet Sectarij verbo teneant, re ipsa tamen negant; nam juxta ipsos sancta Ecclesia Catholica, quæ primis post Christum trecentis & amplius annis floruit, postea à vera fide defecit, facta adultera, atque multis sæculis in hoc adulterio & erroribus perduravit: sed talis Ecclesia, quæ defecit, errat, ac in tanta flagitia ruit, non est *sancta & Catholica*.

Prob. 4. Ut aliquis fiat salvus, non sufficit servare unum, duo, vel tria mandata, sed necesse est servare omnia, juxta illud Christi: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*. Mat. 19. Item juxta illud Jac. 2. *Quicumque totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus; qui enim dixit, non machaberis, dixit & non occidet*. Quasi diceret Apostolus: punietur quasi totius legis violator, quia contempsit ipsum Legislatorem, qui totius legis est Auctor. Jam infero à pari: ergo neque ad salutem sufficit duos, tres, vel plures articulos credere,

dere, sed necesse est omnia, quæ DEUS nobis revelavit, & per Ecclesiam credenda proposuit, credere: & qui unum articulum negaverit, etiam si reliqua omnia credat, factus est reus totius fidei, nimirum quia contemnit primam Veritatem DEUM, qui non minus hunc, quam alios articulos revelavit: insuper contemnit Ecclesiam, quæ est columna & firmamentum veritatis, 1. Tim. 3. non minus hunc, quam alios articulos proponentem. Et hinc non minus est hæreticus, qui unum articulum sufficienter revelatum à DEO, & ab Ecclesia propositum, negat pertinaciter, quam qui centum; quia æquè contemnitur auctoritas Dei revelantis, & Ecclesiæ affingitur error. Item ex hoc ipso patet, quòd, qui vel unicum negat articulum, ille nullum credat fide Divina, quia non credit propter auctoritatem DEI, utpote quam spernit, aliquos articulos non credendo. Id quod pulchrè indicavit jam pridem S. August. dum l. 13. contra Faustum c. 3. ite ait: *qui in Evangelio, quod vultis, creditis, quod non vultis, non creditis, vobis potius, quam Evangelio creditis.*

8. Prob. 5. Ex sensu primæ Ecclesiæ, cui nulla secta Christiana refragari potest; quem sensum satis nobis indicat Athanasius in suo Symbolo, quod ita incipit: *Quicumque vult salvus esse, ante omnia opus est, ut teneat Catholicam fidem, quam nesciusque in gram inviolatamque servaverit, absque dubio in æternum peribit.* Atqui Symbolum S. Athanasij, uti & Evangelium, cui credendum esse Augustinus pauca

R. P. Pichler Theol. Polemica.

antè edixit, præter articulos in Symbolo Apostolico contentos continent plurimos alios: ergo non sufficit ad salutem credere tantum articulos Symboli Apostolici. Conspirat S. Fulgentius l. de fide c. 38. *Firmissimè tene, inquit, & nullatenus dubites, non solum omnes Paganos, sed etiam omnes Judæos, Hæreticos, atque Schismaticos, qui extra Ecclesiam Catholicam presentem finiunt vitam, in ignem æternum ituros.* Hæc nempe semper fuit Patrum omnium indubitata doctrina, ut eos evolventi patebit. Neque dissentientes in uno vel altero puncto fidei tolerabant ut adhuc futuros cæli coheredes, sed ut Hæreticos damnabant. Neque in Concilijs deliberabant de ejusmodi rebus controversis tanquam de questionibus merè Scholasticis, sed tanquam de articulis summi ad salutem nostram momenti.

9. Prob. 6. Ex communi sensu moderno omnium Ecclesiarum; nam non modò Catholici excludunt alias sectas à Regno cælorum, sed etiam Sectarij. Vah! quanta in ipsis exardescunt certamina? Puritani in Anglia damnant Protestantés, Protestantés damnant Sacramentarios, hi & illi Anabaptistas &c. ergo sectæ ipsæ, quas Indifferentistæ tueri volunt, tanquam ad salutem obtinendam sufficientes, suo judicio & factò ipso adversantur, ut adèd miser Indifferentista, dum cupit omnibus patrocinari, omnes habeat adversarios, & neminem ex omnibus Sectarijs Patronum, qui nempe nondum à sua secta ad Indifferentismum defecerunt.

10. Prob. 7. Ex varijs & abiurdis se-

I

quo-

quels. Nam si omnes, qui credunt articulos Symboli Apostolici, possunt salvari in sua secta, sequitur 1. etiam potuisse salvari Pelagianos, qui negabant peccatum originale & necessitatem gratiæ internæ: Nestorianos, qui duas in Christo personas constituebant: Macedonianos, qui Spiritum Sanctum minorem esse volebant Filio: Novatianos, qui lapsos ad penitentiam recusabant admittere &c. quia hi omnes credebant omnia, quæ de Christo tradit Symbolum Apostolicum. Sed his adjudicare salutem est primævam Christi Ecclesiam & totam Antiquitatem erroris arguere per summam proterviam.

Sequitur 2. Salvandos illos, nec hereticos fore, qui negarent baptismum & omnia Sacramenta, quia nihil de his in Symbolo Apostolico.

Sequitur 3. Etiam Idololatrias posse salvari; nam Catholici (ut eos Sectarij licet falsò accusant) sunt Idololatri, quia pani Eucharistico deferunt divinos honores, & tamen credunt articulos Symboli Apostolici: atqui absurdum est admittere ad salutem Idololatrias, quos neque Indifferentistæ Laxiores salvandos credunt, quia adorando creaturas pro DEO nimis stultescunt contra lumen naturale, nec verum DEUM colunt, sine quo cultu nulla est Religio possibilis.

Sequitur 4. Malè fecisse Paulum, quòd à salute per Christum obtinenda exclusit Galatas, eò quòd crederent præter fidem Christi etiam necessariam sibi esse Circumcisionem, dum c. 1. ad Galatas clarè & severè pronuntiat: *Quoniam si circumcidamini, Christus vobis*

nihil proderit: ergo & alia, quàm quæ continentur in Symbolo Apostolico, credenda, facienda, vel omittenda sunt illi, qui salutem sperat.

Sequitur 5. Pessimè fecisse Majores tuos, ex quibus velut malo ovo infamata sòboles ortum habes, pestilens Indifferentista, Majores, inquam, tuos, scilicet Lutherum ejusque affectas omnes pessimè fecisse, quòd à Romana Ecclesia desciverint perduelles; si enim quivis Christianus in sua fide, in qua natus est, possit salvari, quid, quæso, opus fuit tanto tumultu, tanta effusione sanguinis, tot ac tam diuturnis bellis, quibus misera Germania nostra propter dissidentiam in fide Novatorum turbas lacerata est, ut introduceretur nova Religio Christiana, nec melior nec tutior antiqua? Ex hac enim scissione emerferunt tot bella, lites, seditioes, rebelliones, aversiones animorum, contentiones, mutua persecutiones, factiones, dissensiones, & alia mala innumera. Quo jure Majores tui rapuerunt tot bona & ditiones Ecclesiasticas? Quo titulo tot Tempia, Monasteria, & integras Dioceses ac Provincias suis possessoribus eripuerunt armata vi? Urgeatur hæc interrogatio; nec enim video, quid Indifferentista reponere possit.

Sequitur 6. Indifferentistas prorsus imprudenter agere, dum viam incertam pro certa eligunt ad cælum: quippe Ecclesia Chatholica, quam ipsi non sequuntur, est via certa ad salutem, quia non solum Catholici, sed & Indifferentista ipsi fatentur, in ea posse obtineri salutem: e contra Indifferentismus est via

via profus incerta ac dubia, quia omnes Catholici, & plerique etiam Sectarij cum detestantur, ac erroneam judicant, atque ab aeterna salute arcant Indifferentistas.

11. Confirmantur dicta ulterius 1. ex Sacra Scriptura Isa. 16. v. 12. dicitur: *Gens & Regnum, quod non servierit tibi, peribit.* 2. *Qui Ecclesiam non audit, neque ei obtemperat, habendus est sicut Ethnicus & Publicanus.* Matth. 18. v. 17. Sed non omnes Christiani, qui inter se habent diversa dogmata & leges, audiunt, vel obtemperant Ecclesiae, quae utique debet esse una & concors in doctrina; sed obtemperant pluribus sectis. 3. Arca Noë fuit typos Ecclesiae: sed extra Arcam nemo fuit salvatus. 4. Ecclesia est *Sponsa Christi.* Osee 3. v. 19. 20. Isa. 2. v. 5. Christus autem habet Sponsam unicam, & qui ex hac Sponsa natus non est, spurius est. 5. Ecclesia est corpus, Christus verò Caput, ut omnes fatentur Christiani: ergo omnia Ecclesiae membra debent huic corpori esse unita; alijs non habent Spiritum Christi, quem membra debent habere à capite: *Siquis autem Spiritum Christi non habet, hic non est ejus*, hoc est, ad Christum seu vitam aeternam non pervenit, ut explicat S. August. de unit. Eccles. c. 16. 6. Ecclesia est *ovile Christi*: extra ovile Christi non sunt oves Christi; qui autem non sunt oves Christi, sunt haedi, non salvandi.

12. Confirmantur 2. Si satis est credere articulos in Symbolo Apostolico expressos, poteris è medio tollere totam Scripturam Sacram tam veteris, quam

R. P. *Pichler Theol. Polemica.*

novi Testamenti, vel tota Biblia ad unum folium redigere: sed quis Sectariorum, quorum unicum fundamentum, solatium, & scutum sunt Biblia Sacra, admitte ralem hominem salvati posse? ergo Indifferentismus Sectariorum, qui omnibus, qui profitentur articulos Symboli Apostolici, promittit salutem, est fallax. M. constat; quia Symbolum Apostolicum nec in novi, nec in veteris Testamenti libris Canonicis continetur, vel si contineretur, unum folium non excederet. Imò Scriptura ipsa non amplius esset curanda, quoniam neque de hac fit mentio ulla in Symbolo Apostolorum. Quara-
tione multis curis in pervelligando Scripturae sensu simul & semel liberaremur.

13. Confirmantur 3. Nullo jure, nulla autoritate, nulla ratione asserunt Indifferentistae, ea solùm ad substantiam fidei ac Religionis pertinere, quae in Apostolico Symbolo continentur. Cur magis spectet ad substantiam fidei, Christum esse natum ex Virgine, non ex femina qualicumque, passum sub Pontio Pilato, non sub alio Praeside, & quidem in cruce, eum sepultum fuisse post mortem, ac descendisse ad inferos &c. quam esse ejusdem cum Patre substantiae, unitum humanitati non affectivè tantùm, sed physicè, in unam tantùm personam, omnes peccasse in Adamo, & ideo omnibus necessarium esse Baptisimum, item necessariam esse Eucharistiam &c. cum tamen ista non sint in Symbolo, bene tamen illa?

14. Dico 3. Non rectè fit discrimen inter articulos fidei, ita ut aliqui vocentur substantiales, essentiales, funda-

I 2 men-

mentales, & necessariò credendi; alij autem accidentales & adiaphori, quos credere vel discredere pro libitu quis possit salva fidei integritate.

35. Prob. 1. Omnes articuli, à DEO revelati, sunt æqualiter veri ac certi: ergo vel omnes, vel nullum credere tenemur. A. est clarum; quia hoc ipso, quòd sint revelati à DEO, nituntur infallibili auctoritate Divina, fallere & falli nefcia, propter quam auctoritatem solam articuli substantiales & fundamentales, ut vocant, sunt infallibiter veri ac certi. C. P. qui negat articulum, quem tu *accidentalem* vocas, & quem à DEO revelatum esse sufficienter agnoscit, æquè spernit auctoritatem DEI, talem articulum testantis, quàm qui negat articulum *substantialem*: ergo vel utrumque vel neutrum tenemur credere; ratio enim & motivum, quod ad credendum nos obligat, est prorsus idem, scilicet *revelatio Divina, vel auctoritas DEI loquentis*, quæ non minùs spernitur, si negetur ipsi fides, dum res parvas testatur, quàm dum majores affirmat.

36. Prob. 2. Non potest ab adversarijs determinari, quinam sint articuli substantiales, & quinam accidentales tantum: erge hæc distinctio articulorum non rectè instituitur. A. P. vel enim desumunt ex Sacra Scriptura, vel ab Ecclesia, vel ex spiritu privato? non ex Sacra Scriptura, quia hæc nullibi mentionem facit de articulis essentialibus vel substantialibus, & de accidentalibus vel arbitrarijs: non ab Ecclesia, quia hæc volunt esse constatam ex pluribus scetis, quatum nulla cum altera

convenit, sed hæc istud, alia aliud necessariò credendum clamat non ex spiritu privato, quia hic est infamis omnium errorum Magister, & omnium dissensionum origo. Unde

Confirmatur hoc argumentum: ipsimet adversarij non conveniunt in statuendis articulis substantialibus & necessariò credendis, dum aliqui plures, alij hos, alij alios assignant: quidam asserunt, articulos substantiales contineri in Symbolo Apostolico, alij autem in tribus symbolis, nimirum Apostolico, Nicæno, & S. Athanasij, alij in primis quatuor Concilijs, alij in magno & parvo Catechismo Lutheri. Quis ergo prudens sequatur hos Novatores, facientes discrimen inter articulos fidei, quorum aliquos necessariò oporteat credere, alios autem credere vel repudiare liberum sit; cum prorsus incertum sit, quinam sint articuli isti substantiales? Accedit, quòd utique fundamentalis & ad salutem necessarius articulus sit de Mysterio Evcharistia, de vera Evcharistia sumptione, de Prædestinatione, & Baptismi necessitate &c. & tamen quantum in his articulis discrepant tum Lutherani inter se, tum Lutherani & Calvinistæ &c. Neque isti articuli continentur in Symbolo Apostolico &c.

17. Prob. 3. Quivis verè Christianus debet habere hunc actum: *Ego credo omnia, quæ DEUS revelavit*: ergo nullum articulum, quem Deus revelavit in Scripturis vel alio modo, à sua fide potest excludere; alias enim haberet fidem prorsus chymaticam, & sic diceret: *Ego credo omnia à DEO re-*

velata; &c: *Ego aliquid à DEO revelatum non credo*, quod esset sibi contradicere; sicut ille sibi contradiceret, qui hoc modo sentiret: *Omnis homo est redemptus à Christo; aliquis homo non est redemptus à Christo.* Adeoque licet non teneamur omnes articulos à Deo revelatos credere distinctè, singulariter, & fide explicità; tenemur tamen nullum negare, quando constat sufficienter, eum esse revelatum à Deo; item tenemur saltem omnes credere confusè & implicitè, dicendo: *Ego credo omnia, quæ Deus revelavit.*

Neque dicas, DEUM nos non obligare ad omnes articulos credendos, licet eos revelet, quorum fides nimirum non multum ad salutem conducit v.g. credere, quod Martha fuerit soror Mariæ, quod canis Tobie moverit caudam, quod detur Purgatorium, & quæ alia sunt levioris momenti, sunt utique talia, sine quibus haberi potest tota integritas fidei. Neque hoc, inquam, dicas; est enim prorsus impossibile, ut DEUS hominibus aliquid asserat & revelet, illis tamen liberum & arbitrium relinquat illud credere vel repudiare: utique DEUS non potest ita vilipendere suam auctoritatem. Quamvis sua fidei integritas constaret, licet ad speciem leviora quædam (inter quæ immeritò numeratur Purgatorium) à DEO non fuissent revelata; postquam tamen constat, ea à DEO nobis esse revelata, fieri non potest, ut sine gravi DEI injuria ea discredamus; quippe hoc idem esset, ac dicere, DEUM in rebus minoris momenti fallere & mentiri, licet in majoribus de-

cipere non velit. Unde qui articulos substantiales tenere & firmare cupit repudiatis alijs, totum fidei fundamentum evertit, & ex fide Divina facit Humanam, cum potius sibi credat, quam DEO loquenti. Deinde unde scis, DEUM obligare solum ad credendos articulos primarios? ubi DEUS hoc asseruit? ubi determinavit illos articulos? quare est articulus substantialis necessariò credendus, quod Christus sub Pontio Pilato passus sit, & quare non sit articulus substantialis de Purgatorio? de presentia Christi in Eucharistia? &c.

Quæres, an nunquam sufficiat ad salutem fide explicità & distinctè credere præcipuos articulos fidei, in Symbolo Apostolico contentos? *Respondeo.* Sufficere, si triplex conditio adimpleatur. 1. Si credas explicitè 2. articulos Symboli Apostolici secundum verum & legitimum sensum. 2. Si nullum habeas errorem fidei veræ contrarium. 3. Si reliquos articulos à DEO revelatos saltem implicitè credas. Si verò tres istas condiciones & comites non habeat tua fides, qua credis articulos Symboli Apostolici, habes fidem erroneam, humanam solum, ac primæ Veritati DEO injuriosam, cujusmodi fides utique DEO placere nequit. Atqui (subsumo, & hætenus dicta ulterius confirmo) non omnes Christiani credunt articulos Symboli in legitimo & vero sensu, tenentur varijs erroribus, & non omnes reliquos articulos à DEO revelatos credunt, sed multi faciunt discrimen, uti constat ex dictis: ergo.

19. Ob. 1. Joan. 2. dicitur: *Ut omnis, qui credit in ipsum (scilicet Christum) non pereat, sed habeat vitam aeternam.* Et Joan. 17. *Hec est vita aeterna, ut cognoscant te solum verum DEUM, & quem misisti IESUM Christum.* Item Marci ult. *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit:* atqui omnes Christiani sunt baptizati, credunt in Christum & unum DEUM: ergo omnes Christiani (licet Catholici non sint) erunt salvi. *¶* Per hos & similes textus probari quidem, quod ad salutem necessarius sit Baptismus & fides in Christum atque in unum DEUM, vel explicita, vel implicita saltem; non tamen probatur, hæc sufficere; alias enim nec requireretur fides in Spiritum Sanctum, neque de Resurrectione mortuorum &c. quod utique Adversarij non admittent. Debent igitur ista credi & fieri, quæ in similibus textibus revelantur, vel præcipiuntur, debent tamen insuper & alia credi & fieri, quæ in alijs Scripturæ textibus vel revelantur vel præcipiuntur v. g. debet credi una Ecclesia, & eum, qui illam non audierit, habendum esse sicut Ethnicum. Mat. 18. adeoque damnandum.

Dices 1. Latro in cruce nihil aliud credidit, quam Christum, & tamen fuit salvatus: ergo omnis, qui credit in Christum, salvabitur juxta illud. Joan. 3. *Qui credit in Filium, habet vitam aeternam.* 2. S. Paulus Corinthios vocat *Sanctos* propter invocationem Nominis JESU, seu propter fidem in Christum, licet inter illos essent schismata, ut patet ex 1. Cor.

1. & 3. *¶* ad 1. Latro explicitè quidem solum credebat Christum, implicitè tamen omnia alia, quæ DEUS revelavit, ipsi tamen nondum erant cognita & sufficienter proposita: credidit igitur in Christum, cetera tamen non negavit, uti tamen faciunt Sectarij, qui plures articulos sibi factis propositos negant. negant v. g. præsentiam Christi in Evcharistia, Purgatorium &c. Ad 2. Schisma & dissensio Corinthiorum non fuit circa res fidei, sed circa præstantiam eorum, qui ipsis Evangelium annuntiaverant, dum quidam dicebant: *Ego sum Pauli, ego Apollo, ego Zephæ,* alij verò dicebant, *se sequi Christum.* Vel si fuisset etiam circa res fidei dissensio, isti tamen Corinthij non fuerunt pertinaces, uti sunt hæretici, sed docibiles: nec unquam res venit ad rupturam & separationem. Ceterum eadem fuit Pauli, Apollo, & Zephæ, hoc est, Petri fides: at Romani Pontificis, Lutheri & Calvini, non est eadem fides. Apud Corinthios igitur fuit contentio ambitionis, inter nos verò & Sectarios est contentio Religionis & fidei.

Dices 2. Etiam in primitiva Ecclesia fuerunt dissensiones inter fideles, imò & inter ipsos Apostolos, nec tamen propterea statim scissa est Ecclesia, nec una pars alteram damnabat: ergo nec nos debemus damnare eos, qui in quibusdam à nobis dissentiant, sed agnosce-
re tanquam Fratres. A. P. 1. Act. 15. Quidam dicebant, necessariam esse Circumcisionem, & observandam adhuc esse legem Moysis etiam ab ijs, qui ex Gentibus receperunt Christum. 2. Paulus

Paulus & Barnabas inter se dissen-
runt de Marco recipiendo, & cum non
possent componere litem, diversi abie-
runt, ut legere est in dicto c. 15, Act. 3.
Ipsimet Petrus & Paulus disensiones
habuerunt, & Paulus ad Gal. 2. ait, se
Petro in faciem restitisse, quia reprehensibilis erat. 4. Fideles Act. 17.
disceptarunt adversus Petrum, quod
introisset ad varios praprium habentes,
& cum illis manducasset.

R. 1. Generaliter D. A. fuerunt dis-
sensiones in quibusdam factis morali-
bus, vel etiam in rebus fidei, sed non-
dum definitis, C. A. in articulis fidei
jam definitis. N. A. & C. Licetum est
dubitare, disputare, & liberè sentire et-
iam de rebus fidei, quamdiu definita
& declarata non sunt ab Ecclesia uni-
versali pro articulis fidei: sic hodie dum
de multis disputamus, & dubitamus in
scholis: sic diversa sunt scholæ Thomi-
starum, Scotistarum, Recentiorum.
Sed isti omnes parati esse debent ad am-
plexendam decisionem Ecclesiæ; si for-
tè Ecclesiæ alterutrum velit decidere &
definire. Longè alia sunt dissidia inter
nos Catholicos & Sectarios, isti prop-
ter Baptismum vocari quidem possunt
nostri fratres, sed Matri perduelles &
exheredes, nec enim habebunt Chri-
stum ut Patrem, cum Ecclesiam habe-
re nolint ut Matrem. R. 2. Speciatim,
&

Ad 1. prob. dico, illam dissen-
sionem circa observationem Legis Mosai-
cæ non repugnasse fidei, quia Mosai-
cæ Legis abrogatio tum nondum erat de-
finita ab Ecclesiâ. Ad 2. Dissensio in-
ter Paulum & Barnabam non fuit de

re fidei, sed de quodam facto mora-
li, an nempe Marcus in socium Mis-
sionis Evangelicæ esset assumendus.
Ad 3. Par est responsio; nam Paulus
non restitit Petro in re fidei, sed im-
probabat tantum aliquod factum il-
lius morale, quod nempe Judaismus
simulaverit, seu Judæis se accommo-
daverit, dum quasdam ceremonias Ju-
daicas in gratiam Judæorum retinebat,
patrijs legibus se publicè accommo-
dans. Unde Petrus, cum Paulus a-
pertè & candidè suam mentem in con-
trarium ipsi aperuisset, Jerosolymis
coëgit Concilium, & hanc contro-
versiam terminavit; antea autem nihil
erat determinatum. Ad 4. Fideles ex
Judæis conversi, ex infirmitate qua-
dam scandalizati in facto Petri, puta-
bant, se justè eum arguere, quod man-
ducando cum Gentilibus &c. quos Ju-
dæi averfabantur ut impuros, patrias
leges violasset, ignari adhuc, has leges
per Evangelium esse sublatas; hinc dum
Petrus voluntatem DEI ipsis manifesta-
vit, continuo acquieverunt. Utinam
id etiam facerent Sectarij, & mox cessa-
ret omnis dissensio.

Ob. 2. Quæ Christus voluit esse li-
bera creditu, non possunt ab Ecclesiâ
obtrudi tanquam necessariò credenda:
sed quæ inter Christianos, scilicet inter
Catholicos ac heterodoxos controver-
tuntur, Christus voluit esse libera cre-
ditu: ergo non possunt obtrudi tan-
quam necessariò credenda: ergo neu-
tra pars rectè facit, dum præcipiti ze-
lo vel innato odio alteram damnat. in
P. illud meritò censetur Christus vo-
luisse liberum creditu, quod nec in
SS.

SS. literis est clarè expressum, nec primis sæculis fuit creditum: sed pleraque, quæ nunc inter nos & Protestantes controversantur, sunt talia: ergo. Quod autem dicitur de rebus credendis, etiam intelligendum est de rebus faciendis, ita ut non debeant novæ leges imponi ab Ecclesia, & illa præcipi, quæ Christus voluit esse factu libera. R. T. M. N. m. ad P. iterum T. M. N. m. Nam, quæ inter nos & Sectarios modernos controversa sunt, fuerunt tam in SS. literis revelata, quam constanter à primis Ecclesiæ temporibus credita & observata, v. g. de Eucharistia, Sacramento Pœnitentiæ, Primatu Petri &c. uti solidissimè ostendit P. Forerus p. 2. Quæstionis vexatæ l. 1. c. 12. & nos infra in proprijs locis singularum materiarum, Quamquam fatear, aliqua fidei dogmata, de quibus olim dubitare licuit, nunc existere certissima, non quòd prius non fuerint in se certissima, & à DEO revelata, sed quoad nos ante definitionem & declarationem Ecclesiæ non fuerint satis certa & cognita: nam ante hanc definitionem obscure tantum in Scripturis vel Traditionibus continebantur. Sic S. Cyprianus ignorabat, Baptismum ab hæretico ritè collatum, esse validum: Sic S. Augustinus dubitavit de animæ origine: S. Hieronymus, aliique PP. de quibusdam libris Canonicis &c. Neutiquam nos defacto aliquid credimus, quod Ecclesia antiqua negavit vel discredidit; credimus tamen aliqua explicitè, quæ olim tantum credebantur implicitè; quod ipsum Adversarij nostri admittere debent, quia agnoscunt quatuor Con-

cilia Oecumenica, scilicet Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense, in quibus plura proponuntur explicitè credenda, quæ prius tantum confuse & implicitè credebantur v. g. quòd Filius sit Consubstantialis Patri, quòd Spiritus S. non à solo Patre per Filium, sed etiam à Filio procedat &c.

Cæterum transmissi utramque M. cuius suppositum bene negari possit, quòd Christus aliqua ex ijs, quæ revelata sunt, possit relinquere nobis libera, ut credamus vel discredamus; nam quæ DEUS revelat, ad ea credenda hoc ipso nos obligat, scilicet ut vel explicitè ea credamus, vel saltem implicitè: ergo omnia revelata debemus credere vel explicitè vel implicitè: quæ autem non sunt revelata, non possumus credere, & æquè errat ille, qui aliquid non revelatum credit, ac alius, qui aliquid revelatum non credit. Ad id, quod additum est de rebus faciendis, par est responsio; nam Christus non omnia quidem, quæ tunc fieri & observari præcipit Ecclesia, explicitè, in specie, & determinatè præcepit; præcepit tamen omnia implicitè & confuse, ac indeterminatè, dum præcepit, ut obediamus Ecclesiæ: hanc autem obedientiam Ecclesiæ præstandam præcepit varijs in locis. v. g. *Qui vos audit, me audit.* Luc. 10. *Qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus.* Luc. 22. & Mat. 17. Dum dixit Petro: *Pasce oves meas &c.* Jo. 20. Quod præceptum bene agnovit Paulus, dum ad Hebr. 13. jubet *nos obedire nostris Præpositis, ijs nem-*

pe, quos constituit Deus Episcopos ad regendam Ecclesiam suam.

22. Dices 1. Sunt varia tum dogmata fidei, tum præcepta morum defacto in Romana Ecclesia, quæ in antiqua non fuerunt, v. g. de reali præsentia Christi in Eucharistia: de Confessione Sacramentali, culta imaginum & Sanctorum, de Purgatorio. Item de defectu ciborum, de celibatu Sacerdotum &c. ergo ad ea credenda vel observanda nemo obligandus est. Quod autem Romano-Catholici illa credant & observent, tolerari potest, quia licet superflue credant, & superstitione operentur, tamen simul & credunt & observant ea, quæ omnium consensu necessariò credenda & facienda sunt, magisque errant per excessum credendo nimium, quam per defectum detrahendo aliquid. Ant. prob. Si hæc fuissent credita & observata in antiqua Ecclesia & à temporibus Apostolorum, constaret ex Traditionibus: sed ex Traditionibus non constat; quia hæ Traditiones, ut nobis innotescant, debuissent à Patribus scripta consignari, & sic ad posteros deferri: nihil autem scriptum reperitur de his Traditionibus: ergo. R. N. M. absolute, quia prædicta dogmata fidei, uti & morum præcepta, jam olim fuerunt credita & observata, & quidem explicitè. Idque omnino constat ex Traditionibus Ecclesiasticis, quæ licet scripto non exstant, tamen possent esse Traditiones legitime, hoc ipso, quod Traditiones sint. Sed unde cognoscimus, quod sint Traditiones legitime, non spurie? Certè non aliunde nisi auctoritate &

R. P. Pichler Theol. Polem. ca.

judicio Ecclesia. Deinde non deest nobis auctoritas Patrum antiquissimorum, qui dictarum rerum fidem & observationem semper in Ecclesia fuisse testantur, ut fuse demonstrat P. Jac. Gaultierius in Tabula sua Chronographica, Coecijs, & P. Forerus loco cit. Hinc Ecclesia moderna nihil superflue credit, nihil superstitione operatur, sed ea tantum, quæ Deus per Ecclesiam nobis loquitur & præcipit, quam nunquam deserit, & quam Spiritus S. docet omnem veritatem.

Dices 2. Plurimi ex Sectarijs sunt homines moratissimi: ergo non est credibile, quod propter dissentium paucorum articulorum æternum pereant. 2. Non est credibile, quod omnes illi, qui ab Anglis & Batavis in America traducuntur ex Ethnicismo ad Religionem Calvini vel Protestantium, pereant æternum, quia bona fide credunt his Sectarijs, & sine sua culpa docentur errorem: ergo. R. ad 1. Trans. Ant. (nam sæpe sunt tantum sepulchra dealbata) N. Conf. vel Diss. non est credibile, quod æternum pereant, si dissentiant ex errore invincibili C. Conf. Si ex ignorantia, & errore vincibili, seu tali, quem satis agnoscunt, & ideo deponere tenentur, nec tamen deponunt. N. Conf. Ad 2. Ferè idem respondendum est; nam tales videntur habere tantum materialem errorem & inculpabilem; si tamen verum sit, quod isti Sectarij possint & soleant Barbaros ad suam sectam Calvinianam vel Lutheranam traducere. Ratio dubitandi mihi est triplex. 1. Quia Angli & Batavi ac similes non

K

ade-

adeunt has Regiones Barbarorum ad convertendas animas, sed ad lucra temporalia captanda. & non mittuntur à DEO ad hoc opus; scimus autem conversiones animarum esse opus DEI. 2. Quia hi Mercatores nec vitæ sanctitate, nec prodigijs, credibilem faciunt suam sectam, quibus tamen conspicui erant nostri Missionarij, v. g. S. Franc. Xavierius, Barzæus, Anchieta, & alij, quibus permoti crediderunt Barbari. 3. Quia doctrina horum Sectatorum est talis, ut Ethnicis incredibilis meritò videatur, ut est, quando asserunt, mandata DEI observari non posse, DEUM absolute aliquos ad gehennam destinasse, antequam quidquam mali fecissent &c. unde litteræ Chineses rectè aiunt, Prædicantes ex Anglia & Hollandia neminem ad fidem Christi convertere posse, sed ad hoc Jesuitas præmitti oportere: ipsi verò Paganos semel ad fidem Christi convertos postea iterum pervertunt.

24. Dices 3. Sunt admodum pauci, qui adhærent Ecclesiæ Romanæ: sed non est credibile, quòd tam pauci sint salvandi: ergo non tantum salvabuntur, qui sunt in Romana Ecclesia, sed & alij. M. prob. Si totus terrarum orbis in 24. partes dividatur, ex istis tantum quinque sunt Christianæ: sex Mahumeticæ: tredecim Paganæ, omittis Judæis, qui certam loci sedem non habent. Item si ex 5. illis partibus Christianorum demantur heterodoxi, scilicet Lutherani, Calvinistæ &c. remanent valde pauci: ergo sunt admodum pauci, qui adherent Ecclesiæ Romanæ, & spem salutis habere possunt. R. T. M. N. M. Nam hæc paucitas salvandorum valde

est conformis Sacræ Scripturæ, expressa in figuris, asserta à Patribus: *Multi enim sunt vocati, ait Christus Mat. 20. pauci verò electi.* Ex sexcentis millibus virorum, demptis mulieribus & parvulis, qui exierunt ex Egypto, solummodo duo ingressi sunt terram promissam. Dixi *Transit* Ma. Nam numerus Romano-Catholicorum longè est major, quàm objectio contendit; ut enim taceam vastissima Regna Europæ, nempe Hispaniam, Galliam, Italiam, & maximam partem Germaniæ, quæ Romano-Catholicis sunt refertissima, etiam in Oriente & Græcia, in Asia minore, in Thracia, in Tartaria magna, in Insulis Ægæis, in Patriarchatu Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano, in Æthiopia innumeri sunt Christiani, Romanæ ac Latinæ Ecclesiæ addicti, habentque suos Episcopos & Archi-Episcopos Latinos, uti P. Burghaber Controversia 1. n. 44. ostendit ex Allatio. Quid dicam de Indijs, de Regno Chinesi, Paraquaria, Brasilia, Regno Mexicano & Péruano &c. in quibus innumeri degunt Catholici, & quotidie plurimi ad nostram Religionem Romano-Catholicam per zelosos Operarios convertuntur? vide plura de hoc in notis veræ Ecclesiæ de nota Catholicismi.

Dices 4. Lutherani, Calvinistæ, & 25. alij desciverunt à Romana Ecclesia propter gravissimas causas: ergo propterea non sunt culpandi & damnandi. Ant. prob. fuit, & etiamnum est in Papatu ingens ambitio & tyrannis Romanorum Pontificum, ingens luxus Cardinalium & Episcoporum, flagitiosissimi

ni mores Clericorum &c. R. N. Ant. Sit enim (nam multa finguntur) quod fuerit vel etiam adhuc sit apud aliquos Catholicos, etiam Ecclesiasticos, ingens corruptela morum; minime tamen sequitur, Lutherum, Calvinum, & alios Sectarios potuisse jure ab Ecclesia secedere; aut eorum asselas in hoc schismate permanere: licet enim multorum mores fuerint perverti, tamen fides mansit integra. Reformare se & alios, quantum ipsis possibile erat, in moribus oportuisset, non autem novos articulos fidei eundem, alios abrogare, aut legitimis suis Superioribus Ecclesiasticis rebellare spiritu se opponere: non iussit nos Christus Sacerdotum & Episcoporum mores, sed doctrinam sequi dicens: *Super Cathedram Moysis sederunt Scribae & Pharisei; omnia quaecumque dixerint vobis, servate & facite, secundum opera eorum nolite facere.* Mat. 23. Petro quidem Christus dixit: *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Luc. 22. Nunquam autem dixit: *rogavi pro te, ut non deficiat charitas tua, justitia tua, castitas tua.* *Obedite Praepositis vestris.* Hebr. 13. jubet Apostolus, *etiam dyscolis.* 1. Pet. 2. Praeterea cur Sectarii solum oculos suos convertunt in sceleratos, & non etiam in modestos, castos, sanctos Sacerdotes, qui nunquam defuerunt in Ecclesia Romano-Catholica, nec unquam defunt? quae, aspiciant etiam suos Ministellos, imò Auctores suarum sectarum, Lutherum, & Calvinum, qui se Reformatores jactant, & tunc si Ecclesiam Romanam lapidare velint, quisquis eorum sine peccato fuerit, primus in eam lapidem mittat. Certè tanta est turpitudine, & doctrina, etiam in primis Auctoribus istarum sectarum, ut, qui eam nōrit, non possit non mirari, quod fieri potuerit, ut homines culti & sanæ mentis ijs fidem habuerint, & pro Reformatibus à DEO missis susceperint.

Ob. 3. Qui credit omnia, quae sunt necessariò credenda, ille potest salvari: sed qui credit Symbolum Apostolorum, credit omnia necessariò credenda: ergo potest salvari: atqui Symbolum Apostolorum credunt non tantum Catholici, sed etiam Lutherani, Calvinistae: ergo & ipsi possunt in sua fide salvari. m. P. Symbolum Apostolorum est summa seu regula totius fidei Christianae, ut testatur S. August. Serm. 135. de tempore, ubi ait: *Symbolum est regula fidei brevis & grandis, brevis numero verborum, grandis pondere sententiarum.* R. N. m. vel claritatis gratià D. m. qui credit Symbolum Apostolorum in legitimo sensu, ex vero motivo credendi, ac alia omnia revelata saltem implicite credit, nec alium credit articulum falsum C. m. secus N. m. Patet ex dictis 1. Quod Sectarii non credant Symbolum in genuino & vero sensu. 2. Quod credant tantum ex motivo humano; si enim crederent ex motivo Divino, & propter auctoritatem DEI loquentis, credere deberent omnia, quae Deus revelavit. 3. Quod aliqua revelata expressè negent & discredant. 4. Quod teneant quosdam articulos erroneos

v. g. fidem solam iustificare, DEUM esse auctorem peccati, mandata DEI observari non posse &c. S. Augustinus rectè pronuntiavit de Symbolo Apostolorum, in quo rectè intellecto universali ter omnia fidei Mysteria includuntur, quia qui illud præsertim articulum IX. credit juxta Ecclesiæ sensum, paratus est cætera quoque omnia credere, quæcunque Ecclesia proposuerit tanquam à DEO revelata; quam animi dispositionem Sectarij Indifferentiæ nunquam habere possunt.

Dices 1. Ubi est fundamentalis fidei unitas, ibi est vera fides: sed apud omnes Christianos, qui complectuntur Symbolum Apostolicum, est fundamentalis fidei unitas; nam illa, in quibus dissentiunt, sunt velut *strum, stipule, ligna*, quæ superædificantur fundamento fidei, & charitatem quidem lædere possunt, unitatem tamen fidei fundamentalem non tollunt. R. T. M. N. M. & ejus prob. quis enim *strum, stipulas, & ligna tantum*, quæ fidei fundamentum & unitatem non convellant, esse credat dissidium v. g. de Eucharistia, in qua Catholici Christum verè esse præsentem & ideo adorandum docent, & quidem sub solis speciebus panis & vini latentem: contra Lutherani mordicus defendunt, præter Christum etiam adesse non solum species panis & vini, sed & ipsam substantiam panis & vini; Calvinistæ autem utrisque contradicunt, asserentes, Christum nec sub speciebus, nec sub substantia panis & vini esse præsentem. Si hæc & similia non tollunt fidei unitatem, nescio, quid tandem tollere pos-

sit. Cæterùm transmissi M. quæ planè indigeret majori explicatione, & declaratione, in qua consistat fidei unitas fundamentalis. Fortè in articulis fundamentalibus? Sed quinam sunt isti?

Dices 2. ex Fabricio, de quo supra in sciendo 2. p. 61. mentionem feci. Qui credit 1. in SS. Trinitatem, & in Christum Redemptorem, qui est fundamentum fidei teste Apostolo 1. Cor. 3. *Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id, quod positum est, quod est Christus JESUS.* 2. Qui ex Decalogo discit, quomodo se gerere debeat erga DEUM & proximum. 3. Qui novit per orationem Dominicam, quomodo sit orandum. 4. Qui baptizatus utitur Cæna Domini. 5. Qui credit, Ecclesiæ Christianæ Ministris concessam esse à Christo potestatem penitentibus remissionem peccatorum, impenitentibus autem iram ac pœnam divinam denuntiandi: quam ob causam subinde nos in Confessionali sistamus ad confitendum nostra peccata, & absolutionem in DEI nomine obtinendam. Qui hæc credit & facit, inquit Fabricius, ille habet fundamentum fidei & salutis, adeoque salvari potest. sed hæc omnia credunt & faciunt tam Protestantes, quam Romano-Catholici: ergo tam illi, quam isti possunt salvari. R. N. M. N. m. & N. C. Fabricius, dum Religionem Catholicam & Lutheranam, Christum & Belial lociare satagit, & in necessarijs fidei ac morum præceptis convenire contendit, fabricam suam arenæ inædificat infelici conatu; cum neque Catholicis, neque (ut mihi persuadeo, & ab alijs percepi)

Lutheranis probetur hæc doctrina. Scilicet damnare Catholicos non potest, quia apud ipsos est multum Christiani boni, imò omne Christianum bonum, ut fateretur cum Luthero Tom. 4. Jenensis p. 320. quem citat, suos autem damnare non vult: pontem igitur fabricare cupit, per quem utrisque aditus ad cælum pateat. Sed fallit & fallitur; qua enim auctoritate statuit, solum illa quinque puncta esse credenda & facienda, & quidem eo modo, quo ipse explicat? Quo fundamento assentit, Catholicos in his punctis convenire cum Protestantibus? Catholici non docent, quòd ex Decalogo tantum *discamus*, quomodo gerere nos debeamus erga DEUM & proximum, sed quòd præcepta Decalogi opere ipso observanda sint. Deinde Ecclesia Ministri juxta & apud Catholicos non habent solum potestatem *dennuntiandi* remissionem peccatorum, sed ipsa peccata *remittendi*, utpote vicarij Christi Domini, à quo audierunt: *Quorum remiseritis peccata* &c. non, quibus *dennuntiaveritis* remissionem peccatorum.

Dices 3. Sicut apud Catholicos contingit, ut aliqui credant quosdam errores ex aliqua ignorantia, & tamen propter ejusmodi errores materiales non excluduntur à vera Ecclesia: ita potest contingere, ut plures sectæ v.g. Lutherana, Calviniana, Catholica &c. possint spectare ad eandem Ecclesiam veram, licet diversa credant, & aliqui sint in errore, qui tamen tantum materialis sit. R. Si supponas, quòd ceteræ sectæ Christianorum errent tantum materialiter, tunc spectant omni-

no ad veram Ecclesiam, eamque Catholicam, non ad Lutheranam, Calvinicam, aut aliam in se erroneam, quam bona fide profitentur. Sed omnes Lutheranos & Calvinistas &c. errare solum materialiter, non est credibile, sicut tamen credibile est errare aliquos Catholicos in quibusdam materialiter.

Ceterum tota Ecclesia nec errorem præcisè materiale[m] approbare potest; si enim tota Ecclesia posset incidere in errorem etiam solum materiale[m], non amplius *esset columna & firmamentum veritatis*. 1. Tim. 3. *Non doceretur à Spiritu S. omnem veritatem*. Jo. 16. Omniaque fluctuarent, & meris opinionibus essent subjecta, cum neque de ipsa Scriptura certi esse possemus, neque de ejus sensu; cum semper posset esse suspicio, an non Ecclesia hic materialiter erraret.

Ob. 4. contra 5. assertionem. Etiam Catholici DD. dividunt articulos fidei in necessarios necessitate mediij, & in necessarios necessitate præcepti, & in alios neutro modo necessarios: ergo etiam ab Indifferentistis possunt dividi in substantiales & accidentales. R. N. C. licet Catholici ita dividant, tamen nunquam dicunt, aliquos articulos posse omnino negari, & repudiari, vel in dubium revocari: sed præcisè per hanc divisionem indicare volunt, aliquos articulos *explicite & speciatim* esse credendos, & quidem ita necessarios, ut nullo modo sine illis ita creditis salus obtineri possit: quam necessitatem vocant *necessitatem mediij*: ita juxta plerosque necessaria est fides de

existentia DEI Remuneratoris, & probabilius etiam de SS. Trinitate & Incarnatione. Minus necessaria creditu sive necessaria *necessitate precepti* plerique dicunt esse præcipua, quæ continentur in Symbolo Apostolorum apud eos, apud quos est sufficiens promulgatio Evangelij, item ea, quæ requiruntur ad Sacramenta ritè suscipienda. Alios autem articulos non esse necessariò ita explicite & speciatim credendos ab omnibus docent, cum DEUS à nobis non exigat, ut omnia revelata noverimus, & explicite credamus; id enim plerisque esset impossibile: tenemur tamen omnia revelata credere implicite, & generaliter, ac nullum negare.

Dices. Etiam Catholici non possunt determinate dicere, quinam articuli sint necessarij necessitate medij, & qui tantum necessitate precepti: ergo etiam si Sectarij non possint determinare, quinam sint articuli fundamentales, & quinam accidentales, tamen bene possunt ita dividi. R. T. A. N. C. nam licet difficile sit determinare, quinam articuli sint necessarij necessitate medij, & quinam necessitate precepti; cum Scriptura, Traditiones, Ecclesia, aut PP. nihil clarè de hac re determinarint, tamen ex Scriptura, Traditione, ac Patribus constat, quòd aliqui articuli *speciatim & explicite* debeant necessariò credi, alij non item. Econtra divisio articulorum in fundamentales & accidentales, seu in necessariò credendos & arbitrarios, nullum habet fundamentum in Scriptura, Traditio-

ne, aut Patribus: ergo gratis & ineptè sit hæc divisio, non autem illa.

Ob. 5. Pro utroque Indifferentissimo simul. Deus vult omnes homines salvos fieri, & quidem seriò & efficaciter: ergo & Judæos, Turcas, & Christianos omnes: ergo omnes in sua Religione debent posse salvari; aliàs enim ipsis deesset medium ad salutem necessarium. 2. Potest per diversas vias deveniri ad aliquem montem v. g. quem tamen visui eripit aliqua nebula, ita ut aliqui nòrint quidem semitam rectam, alij autem de semita recta non satis certi eligant viam obliquam; omnes tamen denique ad eundem montem perveniunt. Sed sic se habent diversæ Religiones, quibus tenditur ad DEUM, aliæ rectius, aliæ obliquius eò ducunt.

R. ad 1. DEUS vult quidem omnes homines salvos fieri efficaciter ex sua parte, subministrando scilicet media necessaria, ex quibus præcipua sunt Mors & Merita Christi, fides in Christum, & Sacramenta: at verò non vult omnes homines salvos fieri voluntate absoluta, sed conditionata: *Si nempe & ipsi homines salvari velint, eaque præstent, qua requiruntur*, uti sunt admittere inspirationes internas, suscipere fidem, & Baptismum, servare mandata, agere poenitentiam &c. quæ non fiunt ab omnibus, & ideo non omnes salvantur.

Ad 2. Paritas non quadrat; quia Religiones Paganorum & Hæreticorum nec oblique ducunt ad salutem, sed ad interitum; & hinc toto celo aber-

rant earum cultores, nec ad montem caelestis Patriæ perveniunt unquam, nisi ad viam & veritatem Catholicam redeant.

Dices. Indifferentismus arripisse videtur etiam Curia Romana, cum ipse summus Pontifex Pius IV. ad Regiam Angliæ Elisabetham scripsisse dicatur, quod velit approbare Hierarchiam Ecclesiasticam Anglicanam, modo ipsa agnoscat Romani Pontificis Primatum super Universam Ecclesiam: ergo. R. N. A. & subiectam probationem. Quis enim credat, sapientif-

simum Pontificem approbare voluisse Monarchiam Ecclesiasticam, cuius caput esset Iremia, scilicet Angliæ Regina. Sciverat utique, Paulum 1. Cor. 14. v. 35. ne quidem loqui in Ecclesia permisisse mulieri. Dein quomodo potuit sine aperta stultitia supremum caput aliud præter se agnoscere velle in Anglicana Ecclesia, & vicissim ab hac coli ut supremum *universa* Ecclesie Caput & Princeps?

Plures objectiones huc facientes videre potes art. 5. de Indifferentismo Laxiore.

DUBIUM INCIDENS.

An desperatum sit de compositione facienda inter Catholicos, & Protestantes circa negotium Religionis?

Sciendam, plurimos ex Moderationibus utriusque Religionis alumnis ardentem hæcenus suspirasse, imò non paucos, præcipuè Protestantium, Theologos Unionem Catholicorum inter & Novatorum Ecclesias meditari cœpisse, & scriptis etiam libris inita quadam compositione concordiam promovere, ferire fœdus, vel saltem ad opus adeò salubre viam sternere conatos esse. Quos inter minimè postremus est Matthæus Prætorius Memelâ-Prussus (Protestantium de numero, ut ex decursu ejus libri, cui titulus: *Tuba pacis ad universas dissidentes in Occidente Ecclesias*, anno 1685. Colonia editi, palam sit legenti) qui putat, plerasque controversias bona distinctione conciliari & tolli posse, &

postquam varia exempla retulit, lite ubique ferè ex Catholicorum placitis compositâ, prudenter in fine in hunc sensum discurrit. Ut autem sperari, possit ac fieri compositio Partium circa res fidei litigantium, opus omnino est aliquo Judice Supremo, adeoque agnoscendus Romani Pontificis Primatus tam Ordinis quàm Jurisdictionis ac magisterij; utpote quem Primatum jam pridem ipsi asseruissent SS. Patres tanquam Successori D. Petri, ob id Romanæ Ecclesie Cathedralam passim appellantes *Cathedram Apostolicam, Cathedram Petri &c.* Romanum verò Pontificem *Caput Ecclesie, Caput fidelium, Pastorem regis Universi, Vicarium Christi, Pastorem Pastorum, petram & crepidinem*